

Wśród Polaków zawód pielęgniarstwa cieszy się bardzo wysokim uznaniem społecznym. Komunikat z badań przygotowany przez Centrum Badania Opinii Społecznej wskazuje na drugie miejsce w rankingu zawodów, które cieszą się największym szacunkiem. Tą profesję jedynie wyprzedza strażak¹, który zajmuje pierwsze miejsce w rankingu. Zdecydowanie wpływa na to wysoka użyteczność dla społeczeństwa oraz bezpośrednia pomoc niesiona innym. Na współczesnym rynku pracy ten zawód staje się coraz bardziej deficytowy. Ponadto postrzeganie pielęgniarstwa często jest uwarunkowane funkcjonującymi w społeczeństwie przekonaniami, opiniami czy stereotypami. Jest to konsekwencja traktowania tego zawodu poprzez pryzmat jego przeszłości kiedy był zawodem pomocniczym. Obecnie pielęgniarstwo jest kierunkiem kształcenia uniwersyteckiego, który niesie za sobą wiele możliwości rozwoju². Raport Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych dotyczący aktualnej sytuacji kadrowej zawierający prognozy dotyczące liczby pielęgniarzek i położnych do 2030 r. w województwie kujawsko – pomorskim jednoznacznie wskazuje na znacznie większą liczbę osób pracujących w zawodzie pielęgniarstwa, które nabyły uprawnienia emerytalne, niż liczbę osób wchodzących do tego zawodu. Według prognozy od 2021r. do 2030r. w województwie kujawsko – pomorskim ta różnica, co roku będzie wynosiła średnio 248 osób. W praktyce oznacza to, że braki kadrowe w przeciągu dziewięciu lat zwiększą się niemal o 2477 pielęgniarzek i położnych³. Mając świadomość potęgującego problemu w niniejszym opracowaniu przyjrano się poglądom oraz zainteresowaniem młodzieży w klasach maturalnych kierunkiem pielęgniarstwa. Określono czynniki, które zachęcają młodych ludzi do podjęcia nauki w tym kierunku oraz te, które ich najbardziej demotywią.

Celem pracy była próba określenia jakie wyobrażenie na temat zawodu pielęgniarstwa mają uczniowie szkół średnich. Ponadto została udzielona odpowiedź na pytanie, czy ten zawód jest atrakcyjny w oczach młodzieży i jakie aspekty zachęcają, a jakie zniechęcają uczniów do studiowania na tym kierunku.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w jednej z toruńskich szkół średnich wśród uczniów klas maturalnych dnia 18 stycznia 2023 r. Ankieta miała 7 pytań w tym jedno pozostało otwarte. Kwestionariusz był anonimowy i został przeprowadzony z zachowaniem dobrowolności.

¹ M. Omyła-Rudzka, *Komunikat z Badań*, Centrum Badania Opinii Społecznej, nr 157/2019.

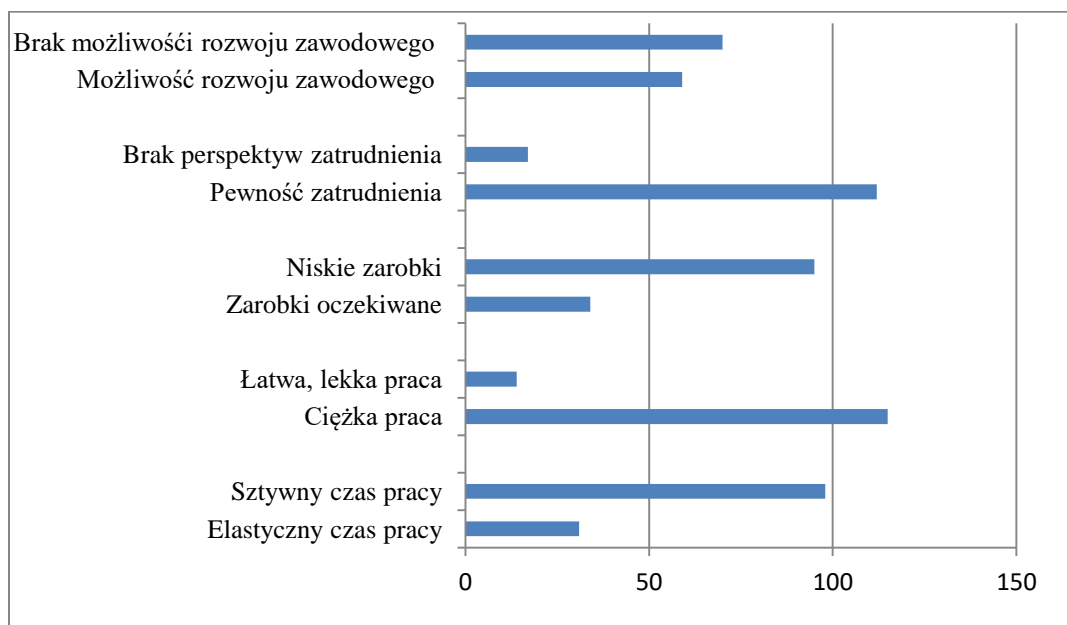
² D. Koralewicz, E.I. Kuriata-Kościelniak, S. Mróz, , *Opinia studentów pielęgniarstwa na temat wizerunku zawodowego pielęgniarstwa w Polsce*, „Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne” 2017, nr 4, s.286.

³ Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, <https://nipip.pl/raport2021/> (31.08.2022).

Cała próba składała się ze 129 osób z czego 54% stanowią mężczyźni, a 46% kobiety. Miejscem zamieszkania dla 67 osób było miasto, a dla 62 wieś.

Pierwsze pytanie dotyczyło określeń, które dla uczniów bardziej pasują do zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza. Szczegółowe odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 1. Określenia zawodu pielęgniarki i pielęgniarsza.

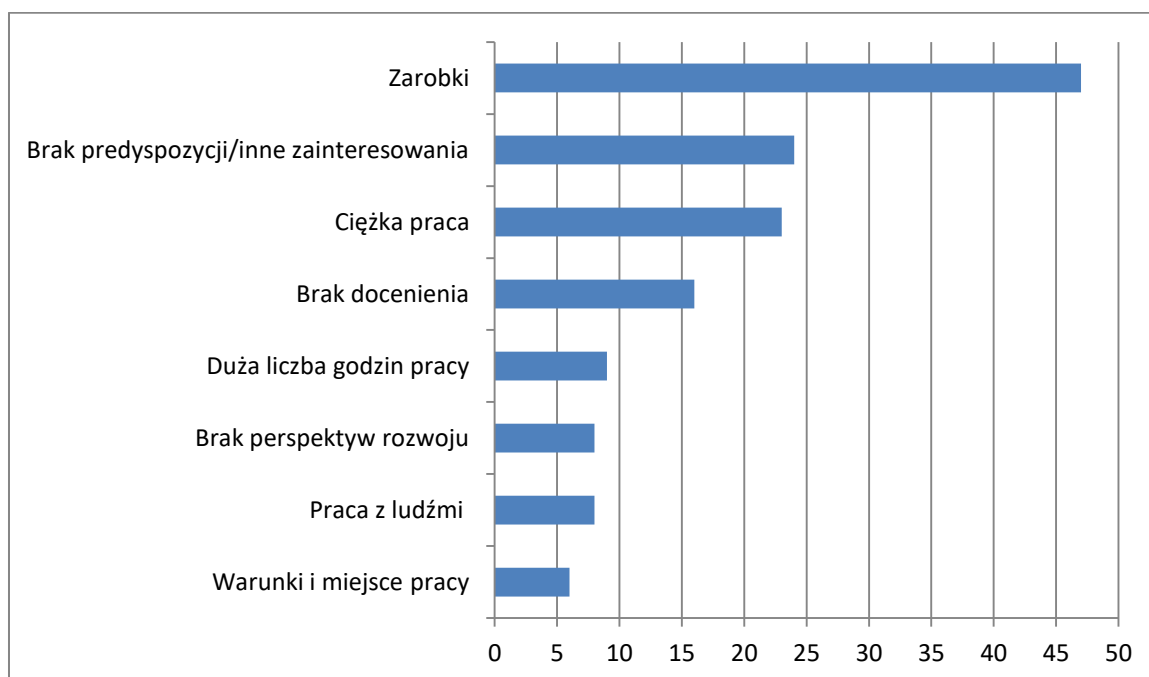

Analizując odpowiedzi młodzieży można zauważyć, że omawiany zawód jest kojarzony ze sztywnym czasem pracy, niskimi zarobkami, ciężką pracą przy jednoczesnej pewności zatrudnienia. Kwestia możliwości rozwoju jest odbierana w dwojaki sposób. Blisko 59 respondentów uważa, że w tej profesji można rozwinąć swoją karierę, a 70 ankietowanych uważa, że nie.

W kolejnym punkcie zapytano o zainteresowaniu kierunkiem kształcenia jakim jest pielęgniarstwo. W tym przypadku aż 95% osób podkreśliło, że nawet nie myślało o podjęciu nauki w takim kierunku. Natomiast pozostałe 5% ankietowanych wskazało na elementy, które zmotywowały ich do rozmyślenia nad tą ścieżką kształcenia. Wśród nich wyróżniono: zarobki, dostępność miejsc pracy, możliwość rozwoju, a także powołanie i tradycje rodzinne. W następnym pytaniu 82% ankietowanych stwierdziło, że omawiana profesja nie jest atrakcyjna.

Kwestionariusz zamknęło pytanie otwarte. Młodzież udzieliła odpowiedzi na to, co wpływa na brak zainteresowania tym kierunkiem kształcenia.

Wykres 2. Czynniki wpływające na brak zainteresowania pielęgniarstwem wskazane przez młodzież.

Wśród głównych przyczyn, brakiem zainteresowania tym kierunkiem młodzież wielokrotnie wskazywała na zarobki. Niemal 47 razy wymieniono zbyt niskie wynagrodzenia. Na drugim miejscu znalazły się aspekty indywidualne związane z brakiem własnych predyspozycji do wykonywania tego zawodu. Młodzież podkreślała, że ta praca wydawałaby się dla nich zbyt monotonna oraz nudna. Wskazano też inne pasje. Zaraz po tym znalazł się argument związany z bardzo ciężką pracą. Na kolejnym miejscu umieszczono brak docenienia. Tutaj niejednokrotnie wymieniano niskie poszanowanie w stosunku do lekarzy. Na kolejnych miejscach młodzież zaznaczała zbyt długi czas pracy, który nie daje możliwości na regenerację oraz brak perspektyw na rozwój. Oprócz najczęściej pojawiających się argumentów w ankiecie znalazły się takie odpowiedzi jak praca z ludźmi i złe warunki oraz nieciekawe miejsce pracy. Dla młodzieży praca w szpitalu nie jest atrakcyjna. Również wskazano na zbyt duże wymagania związane z kierunkiem kształcenia przy jednocześnie niskich zarobkach.

Podsumowując powyższe odpowiedzi jednoznacznie można stwierdzić, że kierunek jakim jest pielęgniarstwo nie jest atrakcyjny dla młodzieży w wieku maturalnym. Uczniowie uważają, że jest to mało opłacalny zawód przy jednocześnie bardzo ciężkiej pracy. To zdecydowanie wpływa na bardzo niskie zainteresowanie tym zawodem. Zaledwie 5% respondentów myślało nad tą ścieżką kariery. Drugim największym powodem wyboru innego kierunku kształcenia są inne zainteresowania młodzieży. Jest to związane z indywidualnymi predyspozycjami do wykonywania tej profesji. Pewna grupa uczniów podkreślała, że nie wyobraża sobie pracy z chorymi ludźmi oraz kontaktu z krwią. Największą zaletą tego zawodu według młodzieży jest pewność zatrudnienia. Aż 112 uczniów uważa,

że jest to kierunek, który je zapewni. Niestety jest to nie wystarczające do poprawy sytuacji, która zmierza w kierunku ogromnych problemów kadrowych w naszym województwie.